

Halachos of Chanukah

1. The Days of Chanukah

1.1) During *Chanukah* there is a *mitzvah* to be happy. This includes not listening to unnecessary bad news¹.

1.2) There is an 'ענין' to increase *seudos* during *Chanukah*. If *zemiros* are added, the meal becomes a *seudas mitzvah*².

1.3) There is a *minhag* to eat dairy throughout *Chanukah*, to remind us of the *nes* that came about when *Yehudis* served the Greek general a dairy meal.

1.4) Other *minhagim* of *Chanukah* include spinning the *dreidel*³, giving out *Chanukah gelt*⁴, and eating foods cooked in oil (like *latkes* and doughnuts)⁵.

1.5) Throughout *Chanukah*, *Al Hanisim* is recited in *bentching* (after 'ועל הכל' before 'נודה לך').

1.6) If one forgot *Al Hanisim*:

A) If he still has not recited *Hashem's* name in the *bracha* of 'על הארץ ועל המזון', then he should go back and recite *Al Hanisim*.

B) If he has passed that point, then after 'במרום' he should insert "הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כאשר עשה לאבותינו בימים ההם בזמן 'בימי and continue with זהה".⁶ מתתיהו'

C) If one has finished *bentching* and realized that he forgot *Al Hanisim*, one does not repeat *bentching*.

2. Tefillah

2.1) From *Mincha* on *Erev Chanukah*, throughout *Chanukah*, 'תחנון', 'למנוחה', and 'צדקתן צדק' are not recited.

2.2) In *Shemoneh Esrei*, *Al Hanisim* is added in the *bracha* of 'מודים', before 'ועל כלם'.

2.3) If one forgot *Al Hanisim*:

A) If he has not yet said the name of *Hashem* in the *bracha* of 'הטוב' שמך', he should go back and say *Al Hanisim*.

B) If he has passed the name of *Hashem* in the *bracha* of 'הטוב' שמך', then he should say "הרח" 'בימי and then הוא יעשה לנו וכו'." 'אלקי נצור' after 'מתתיהו וכו'.' (and before 'יהיו לרצון').⁷

C) If one has finished *Shemoneh Esrei* and realized that he forgot *Al Hanisim*, one does not repeat *Shemoneh Esrei*.

2.4) In *Shacharis* on *Chanukah*, the whole *Hallel* is said (even on *Rosh Chodesh*).

2.5) Many have the *minhag* to say "Mizmor Shir" (תהלים פרק ל') after the *Shir Shel Yom*. Those who follow *Minhag HaGra* (like many do in *Eretz Yisroel*) say this instead of the *Shir Shel Yom*⁸.

3. Hadlakas Haneiros

3.1) From a half hour prior to the time of *hadlakas neiros*, one may not engage in any work (e.g. haircutting) or eating foods that are considered part of a "*seuda*." Drinking is permitted (however, drinking wine is prohibited). Eating fruits or vegetables is permitted. Learning *Torah* is permitted⁹.

3.2) Once candle-lighting time arrives, learning *Torah* is prohibited¹⁰.

3.3) Both men and women are required to light *neiros*; however, married women are included in their husband's lighting and do not have to light individually.

3.4) There are different opinions regarding where to light *Chanukah* candles (outside the home/apartment or inside, and if inside, there are differing opinions as to where inside). One should ask a *she'ailah* regarding where he should light.

3.5) There are different *minhagim* regarding what time to light: שקי' עה, or 20 minutes after צאת הכוכבים שקיעה. Everyone should follow their *minhag*. (If one does not know his *minhag*, he should light 20 minutes after שקיעה.)

3.6) The *neiros* of the *menorah* should not be higher than 20 *amos* from the ground¹¹.

1) שו"ת מהרש"ל ס' פה (וכעין מה דמצינו אצל שבת, ע' משנ"ב ס' ס"ק ג).

2) כשיטת הרמ"א בס' תרע סע' ב, ועיי"ש בביה"ל ד"ה ונהגין לומר (וע' משנ"ב ס' תקכט ס' ק"ט).

3) בני יששכר, כסלו מאמר ב' אות כה, ומונבא שכן נהג החת"ס (מנהגים לחת"ס אות פה).

4) ע' משנ"ב ס' תרע סוף ס' ק"א, ובשעה"צ שם אות ד' ציין להפ"ר. ומ' ושמ' כתב שהיוונים ביקשו לבטל ג' דברים שהעולם עומד עליהם, תורה ועבודה וגמ"ח וכו' עיי"ש. ולגבי מתנות לקטנים ע' ספר אמת ליעקב ס' תרע הערה 385.

5) באמת אין שום רמז בספרי הפוסקים לפנינו למנהג זה. וע' בספר מנהגי ישראל תורה שמביא מקור לזה בשם אביו של הרמב"ם. ואומרים בשם הגרש"א זצ"ל טעם לאכילת סוכה ניות (ע' הליכת שלמה פרק יז בהערה 02).

6) הרחמן הזה לעולם אמרינן אחרי ההרחמן של שבת או של ראש חדש, משנ"ב ס' תרפ"ב ס' ק"ה.

7) שצ' להיות דרך בקשה ולא דרך הודיה, משנ"ב תרפ"ב ס' ק"ד.

8) באר היטב ס' קלג אות ז, וע' במעשה רב סימן רמא. ולד' עת גר"א שיר של שבת דוחה שיר של חנוכה, ושיר של ראש חדש דוחה הכל אפי' של שבת, עיי"ש סימן קנח.

9) מג"א ס' תרעב אות ה' בשם המהרש"ל. ועיי"ש בט"ז. וע' מחצה"ש שם שכתב דהאיסור היא חצי שעה קודם זמן ההדלקה (וגדר איסור מלאכה זו הוא כמו האיסור מלאכה שיש קודם בדיקת חמץ, ע' ס' תלא סע' ב).

10) חיי"א כלל קנד אות כ. וע' מג"א ס' תלא אות י' ומשנ"ב שם ס' ק"ז.

11) ש"ע ס' תרעא סע' ו. ובמשנ"ב שם ס' ק"כ כח פסק שאין נ"מ בין אם הניחו הנרות מבחוץ או מבפנים (אבל כשיש בני-נים מול החלון אינה נחשבת כלמעלה מעשרים אמה).

3.7) All oils, wicks, and candles are *kosher* for *neiros Chanukah*; however, there is a *mitzvah* to use that which lights nicely. It is best to use olive oil, as the *Nes Chanukah* occurred with olive oil.

3.8) There are different *minhagim* as to how to set up the menorah (from right to left or vice versa), and in which direction to light the *neiros*. Everyone should follow their *minhag*. If one does not have a *minhag*, he should set up the first candle all the way to the right, adding one to the left each night. When lighting the *menorah*, he should light from left to right¹².

3.9) One should not benefit from the light of the *neiros*; to avoid this potential problem, a *shamash* is lit.

3.10) The *shamash* should not be directly aligned with the other *neiros*. There are different opinions as to whether the *shamash* should be the candle that is used to light the *menorah*, or if it should be its own candle¹³.

3.11) Before saying the *brachos*, one should light the *shamash* and stand next to the first candle. Then recite the *brachos*. On the first night

we recite all 3 *brachos*; on all other nights we recite 2 *brachos*, omitting *Shehechyanu*.

3.12) When lighting, one should hold the *shamash* candle against the wick of each *ner* until the majority of the wick sticking out of the oil is burning.

3.13) Some begin to say הַנְרוֹת הַלְלוּ after lighting the first *ner*; others wait until all the *neiros* are lit. Everyone should follow their *minhag*. If one does not know his *minhag*, he should recite it after lighting the first *ner*¹⁴.

3.14) There is an 'ענין' to stay with the *neiros* after they are lit and think about the *neis* of *Chanukah*¹⁵.

3.15) There should be enough oil in the *neiros* to last half an hour after צאת הכוכבים¹⁶.

3.16) Women have the *minhag* not to do any work from the moment the *neiros* are burning until a half hour past צאת הכוכבים. Cooking, however, is permitted¹⁷.

4. Shabbos Chanukah

4.1) On *Erev Shabbos*, *Neiros Chanukah* should be lit before *Shabbos* candles.

4.2) *Neiros Chanukah* should be lit

after פלג המנחה, but before שקיעה, and should burn until at least half an hour after צאת הכוכבים has passed. Therefore, one must ensure that there is enough oil in the menorah to burn for the required amount of time. The best time to light is 25 minutes before שקיעה.

4.3) Women may begin lighting *Shabbos* candles as soon as their husbands have lit one of the *neiros Chanukah*.

4.4) One who will be lighting *neiros Chanukah* at פלג המנחה should preferably *daven mincha* (with a *minyana*) first.

4.5) One does not need to end *Shabbos* earlier than he normally does to light the *Chanukah neiros*. However, one should not idly waste time ending *Shabbos*¹⁸.

4.6) There are different opinions as to whether one should make *havdalah* and then light the *Chanukah neiros*, or first light *Chanukah neiros* and then make *havdalah*.

4.7) One who goes away for *Shabbos Chanukah* should ask a *she'ailah* about when and where to light *Chanukah* candles.

14) שו"ת מהרש"ל ס' פה הובא בט"ז תרעו אות ה ומג"א אות ג. וע"ע במשנ"ב ס"ק ח ובערה"ש אות ח.

15) רמ"א תרעז סע' ג. וע' במקור חיים מהוות יאיר בקיצור הלכות ס' תרעב אות ב.

16) אגר"מ או"ח ד סימן קא אות ו.

17) רמ"א תרעז סע' א ומשנ"ב שם ס"ק ד. ופשטות רק מלאי כות גמורות אסורות (כמו חול המועד) וע' כה"ח וספר מועדי ישורון בשם הגרמ"פ זצ"ל (וע"ע בספר אמת ליעקב בס' תרע בהערה).

12) שו"ע תרעו סע' ה. וע' משנ"ב ס"ק ט ושעה"צ אות יד וביה"ל ד"ה כדי להפנות. וע' ערה"ש יא-יג.

13) ס' תרעג סע' א בדברי המחבר ורמ"א לענין שמש.

18) אגר"מ ח"ד סימן סב (ואפ"י מי שנוהג כשיטת ר"ת בכל השנה אינו צריך לקדם להפסיק).